

NOTAT

25. juni 2012
J.nr. 3401/1001-4459
Ref. jmoe

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Vedvarende energi: en stor aktør på det europæiske energimarked

COM (2012) 271 final

1. Resume

Kommissionen offentliggjorde den 6. juni 2012 en meddelelse om vedvarende energi i EU. Meddelelsen fastslår, at mange medlemsstater gør gode fremskridt i forhold til at opfylde deres målsætninger for vedvarende energi i 2020. Meddelelsen peger samtidig på, at der er behov for en forbedring af de støtteordninger, medlemsstaterne anvender for at sikre udbygningen af vedvarende energi samt af de samarbejds mekanismer om vedvarende energi mellem medlemsstaterne, der er indeholdt i direktiv 2009/28/EF om fremme af anvendelsen af vedvarende energikilder. Kommissionen forventer herudover som opfølgning på meddelelsen at lancere en politik for vedvarende energi for perioden efter 2020. Meddelelsen har i første omgang ingen direkte konsekvenser for dansk lov.

2. Baggrund

Det fremgår af artikel 23 i direktiv 2009/28/EF om fremme af anvendelsen af vedvarende energikilder, at Kommissionen senest 2018 skal fremlægge en køreplan for vedvarende energi for perioden efter 2020. Som en del af forberedelsen af en sådan køreplan har Kommissionen uarbejdet en meddelelse om perspektiverne for EU's politik for vedvarende energi efter 2020. Meddelelsen er samtidig en opfølgning på Kommissionens Energikøreplan 2050.

3. Formål og indhold

I meddelelsen beskrives en række indsatser, der vil blive sat i gang af Kommissionen i forlængelse af offentliggørelsen af meddelelsen. Disse gennemgås nedenfor.

Fremme integrationen af vedvarende energi i det indre marked for energi

Det europæiske elmarked er under ændring i kraft af den stigende andel af el produceret med vedvarende energi. Samtidig skal elmarkederne medvirke til at sikre de nødvendige investeringer i produktion af vedvarende energi. Markedsordningerne skal udvikles og forbedres i den henseende samt være i overensstemmelse med det indre marked. Dette vil blive drøftet yderligere og analyseret i Kommissionens kommende meddelelse om det indre marked for energi.

Udarbejde vejledning om bedste praksis og erfaringer om støtteordninger til vedvarende energi

Enkle administrative ordninger, stabile og troværdige støtteordninger og lettere adgang til kapital (f.eks. gennem offentlige støtteordninger) bidrager til at styrke konkurrenceevnen for vedvarende energi. Derfor påtænker Kommissionen at udarbejde en vejledning om bedste praksis og erfaringer med disse spørgsmål og om fornødent om en reform af støtteordningerne for at sikre større sammenhæng i de nationale fremgangsmåder og undgå opsplitning af det indre marked.

Fremme og vejlede om en øget anvendelse af samarbejdsmekanismer

I direktivet om vedvarende energi blev der skabt samarbejdsmekanismer, således at vedvarende energi, der produceres i én medlemsstat, kan bidrage til målopfyldelsen i en anden medlemsstat, blandt andet med henblik på at minimere omkostningerne ved opfyldelsen af nationale mål for vedvarende energi. Disse muligheder er endnu ikke blevet udnyttet i større omfang. Blot to medlemsstater har oplyst, at de vil benytte samarbejdsmekanismer til at opfylde deres mål for 2020. Ud fra de hidtidige erfaringer vil Kommissionen udarbejde retningslinjer for at lette handelen med vedvarende energi.

Lancere forslag til en politik for vedvarende energi for perioden efter 2020

I 2007 satte Den Europæiske Union sig det mål, at 20 pct af det samlede energiforbrug og 10 pct. af transportsektorens energiforbrug skal dækkes af vedvarende energikilder i 2020. I begyndelsen af 2012 begynder resultaterne af disse politikker at komme til syne, og EU er i øjeblikket på rette spor til at nå sit mål.

EU-kommissionen anfører dog samtidig i meddelelsen, at den økonomiske krise har medført, at investorerne er tilbageholdende med langsigtede investeringer i energisektoren. Der er derfor ifølge Kommissionen behov for klarhed på længere sigt for at sikre, at de nødvendige investeringer foretages. Kommissionens fremskrivninger i Energikøreplan 2050 viser således, at sektorens vækst vil falde fra 6 pct. årligt til 1 pct. årligt efter 2020, hvis der ikke etableres nye politiske rammer for anvendelsen af vedvarende energi i EU.

Med henblik på at indlede denne proces gennemgås tre politiske valgmuligheder i meddelelsens ledsagende konsekvensanalyse. Disse er

- en valgmulighed bestående af dekarbonisering uden mål for vedvarende energi, der bygger på CO₂-markedet og en revideret emissionshandelsordning (direktiv 2009/29/EF);
- alternativt videreføres den nuværende ordning med mål for vedvarende energi, emissionsreduktion og energieffektivitet og øget koordination af støttesystemer
- dertil kommer en valgmulighed med et mål for vedvarende energi på EU-plan og harmoniserede støttesystemer og elmarkeder.

En skærpet regulering af anvendelsen af biomasse til energi og transport med henblik på øget bæredygtighed indgår i alle tre valgmuligheder.

I konsekvensanalysen undersøges det, hvor effektivt de forskellige valgmuligheder tager højde for de mange målsætninger.

Det vurderes, at valgmuligheden med et forstærket CO₂-marked ville kunne skabe øget sikkerhed for investeringer i vedvarende energi. Det vurderes endvidere, at der vil kunne blive skabt øgede investeringer i infrastruktur og øget integration af energimarkederne. Det anføres samtidig, at der er en risiko for, at der vil blive igangsat mindre energiteknologisk innovation end ved de to øvrige valgmuligheder.

Valgmuligheden, hvor den nuværende ramme videreføres med et øget mål for vedvarende energi og tættere koordinering af nationale støttesystemer, vurderes at kunne skabe stor sikkerhed for investorer i vedvarende energi ved at fastsætte det fremtidige markedsvolumen samt til at kunne føre til en mere omkostningseffektiv indretning af støttesystemerne. Herudover vurderes den at kunne sikre et højt niveau af energiteknologisk innovation.

Valgmuligheden med et bindende mål for vedvarende energi på EU-niveau og harmoniserede teknologineutrale støttesystemer vurderes at kunne medføre en øget integration af energimarkederne og øget sikkerhed for investorerne. Det fremhæves dog også, at muligheden vil kunne føre til centralisering af produktion af vedvarende energi i relativ stor afstand for de største forbrugscentre og overkompensation til de billigste teknologier med mulig afledte øgede omkostninger til støttesystemer og infrastruktur.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig endnu.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Gældende dansk ret

Meddelelsen har i første omgang ingen direkte konsekvenser for dansk lov. Det er dog muligt, at meddelelsen vil afføde en EU-proces, hvor der tages yderligere lovgivningsmæssige skridt i EU med henblik på at fremme opfyldelse af nye mål for vedvarende energi.

7. Konsekvenser

Meddelelsen er primært et oplæg til igangsættelse af en debat om de politiske rammer for udbygningen af vedvarende energi efter 2020 og har derfor i sig selv ingen konsekvenser. En evt. udmøntning af mål og konklusioner som opfølgning på meddelelsen kan have signifikante statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser.

Lovmæssige konsekvenser

Meddelelsen har i første omgang ingen direkte konsekvenser for dansk lov. Det er dog muligt, at meddelelsen vil afføde en EU-proces, hvor der tages yderligere lovgivningsmæssige skridt i EU.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen medfører ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. De politiske valgmuligheder for perioden efter 2020, der opstilles i meddelelsen, kan have væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

Meddelelsen har i sig selv ikke samfundsøkonomiske konsekvenser. I det omfang elementer af målsætningerne i meddelelsen på et senere tidspunkt gennemføres, kan dette medføre signifikante samfundsøkonomiske konsekvenser.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen medfører ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Beskyttelsesniveauet

Meddelelsen skønnes ikke i sig selv at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring. Høringsfristen er fastsat til den 30. juli 2012. Der vil blive fremsendt et supplerende notat om resultatet af høringen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre landes holdning til meddelelsen kendes ikke. Det forventes, at det kommende cypriotiske formandskab vil lægge op til en proces, hvor der opnås enighed om rådskonklusioner om meddelelsen ultimo 2012.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil arbejde for en ambitiøs grøn vækstdagsorden i Europa, der kan bidrage til at skabe ny vækst og beskæftigelse i Europa og til bæredygtig og effektiv brug af ressourcer.

Regeringen lægger derfor vægt på, at EU øger anvendelsen af vedvarende energi i perioden efter 2020 blandt andet med henblik på, at EU lever op til målet om at reducere udledningerne af drivhusgasser med 80 til 95 pct. i 2050 og øger sin fremtidige forsyningsikkerhed. Regeringen hilser det derfor velkommen, at Kommissionen med meddelelsen igangsætter en debat

blandt medlemsstaterne om perspektiverne for EU's politik for vedvarende energi i perioden efter 2020.

Regeringen vil arbejde for, at meddelelsen bidrager til at fremme, at EU når sine langsigtede klima- og energimål og bidrager til at understøtte arbejdet for, at der i EU fastlægges bindende mål for drivhusgasudledning, energibesparelser og vedvarende energi – også efter 2020.

Fastsættelsen af konkrete mål skal ske på en måde, der understøtter den økonomiske genopretning og understøtter konsolidering af de offentlige finanser, er omkostningseffektiv og tager hensyn til virksomhedernes konkurrenceevne. I den forbindelse vil det være nødvendigt med grundige økonomiske analyser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.